

Recensie: Lilian Weel,

Wendy Iven: 'Ons meisje in strijd met haar jongenslijf. Over genderdysforie'. Uitgeverij Boekscout.nl, Soest 2008. ISBN: 9789088345616. (Psychiatrie Algemeen/Genderdysforie/PO/1)

Soort boek/ziekte/stijl: Verhaal van een moeder over de ervaringen binnen haar gezin met genderdysforie. Haar jongste kind voelt zich van jongs af aan een meisje in een jongenslichaam. Ieder hoofdstuk (17 in totaal) behandelt het thema vanuit een andere invalshoek. Het verhaal van de moeder is gelardeerd met stukjes persoonlijke ervaringen, afkomstig van de oudste dochter en van de dochter in haar jongenslichaam.

Over de schrijver: Wendy Iven woont in België en is 32 jaar als ze dit boek schrijft. Ze is lerares Sociale Vaardigheden en dat doet ze met passie.

Korte beschrijving: Wat betekent het voor een moeder om een kind te krijgen dat vanaf haar zesde ervan overtuigd is dat ze in een verkeerd lichaam leeft? Wat betekent het voor haar andere, oudste, dochter? En wat tenslotte voor haar zoontje dat langzaam maar zeker transformeert van een onzeker jongetje naar een prachtig meisje? Dit wordt liefdevol uit de doeken gedaan door de moeder van Pieke (de schuilnaam die ze haar genderdysfore kind in het boek meegeeft).

De rode draad van het boek zijn de emoties van de moeder die in een klein katholiek dorp in België haar twee kinderen zo goed mogelijk tracht op te voeden. Het begint allemaal met onbegrip bij alle partijen. Moeder Wendy heeft nog nooit van genderdysforie gehoord en kan dus ook niet begrijpen wat er in haar zoon omgaat. Haar zoon die wanhopig graag, net als zijn zus, ook twee oorbellen wil (hangertjes en zeker geen knopjes!) en er niets van begrijpt als hij dat niet mag. Ook de kleren van zijn zus wil hij dragen. Waarom dus maar steeds die grove spijkerbroek die in zijn kast ligt? Wendy tracht eerst zijn wensen af te remmen, omdat ze bang is; ze weet niet waar het eindigt. Naarmate zij meer kennis heeft van genderdysforie krijgt ze begrip voor de wensen van haar kind en geeft ze schoorvoetend steeds meer toe. Maar dan komen ook de reacties van de katholieke omgeving om de hoek kijken. Kwetsende opmerkingen van burens, winkeliers en de patisserie waar het gezin iets wil gaan drinken. Het wordt pas beter als er een documentaire op televisie is geweest over een ander kind met genderdysforie. Dan komen er zelfs verontschuldigingen.

Wendy steunt haar kind door dik en dun. De zus heeft geen enkel probleem met Pieke en moet regelmatig voor haar in de bres springen. En, gelukkig, er zijn ook genoeg mensen die wél respect hebben voor de situatie waar het gezin in verkeert. Een open communicatie en werken aan weerbaarheid blijken essentieel voor een hanteerbaar leven met genderdysforie, voor Pieke en haar omgeving.

Genderdysforie is onbekend. Het is van groot belang dat er open over alle onzekerheden gepraat kan worden. Niet alleen door Pieke maar ook door haar moeder en haar zus. De weerbaarheid is vooral belangrijk voor Pieke. Naarmate ze ouder wordt zal ze die keihard nodig hebben.

Wat viel op: Het is, ook als lezer, soms moeilijk om je in de belevingswereld van Pieke in te leven terwijl ze dat wel verdient. Het is dan ook verbluffend dat een jong kind als Pieke zulke duidelijke signalen kan uitzenden over de problemen die het heeft met haar sekse. Het is in zekere zin daardoor ook begrijpelijk dat mensen die onvoldoende weten over genderdysforie, met

onbegrip kunnen reageren. Hetgeen uiteraard los staat van alle kwetsende opmerkingen die volstrekt onbegrijpelijk zijn. Het is daarom heel belangrijk dat boeken zoals deze geschreven en gelezen worden.

De behoefte van de moeder aan meer kennis over genderdysforie, haar onzekerheid en angst over haar mogelijke rol bij het ontstaan van deze aandoening bij haar kind en haar continue zoektocht naar de juiste weg voor Pieke, zijn invoelend en helder beschreven. Pieke boft met zo'n moeder.

Citaten: Pag. 33: “Een genderidentiteitsstoornis wordt nog niet aanvaard omdat het vrijwel onbekend is. Die maatschappelijke onwetendheid verhinderde mij om klaar te zijn. Immers, onbekend is onbemind, is schertsen er over, spotten en lachen ermee..... En ja zeg, Pieke heeft het al moeilijk genoeg om elke dag te vechten, laat staan dat hij voortdurend geconfronteerd moet worden met kletserijen. Daarom stelde ik grenzen! Omdat ik angst had voor wat er later nog zal komen maar ook voor wat hij nu moet incasseren. Ik wil niet dat mijn zoon teveel gekwetst wordt. Ik stelde grenzen om hem te beschermen tegen de omgeving en om mezelf niet teveel te vergalopperen.”

Pag. 38: Zes en een half jaar geleden kwam er een prachtig ventje uit me gekronkeld. Een hoopje mens, zo fragiel, zo teer, zacht en klein maar ach zo een jongen. Niemand had toen kunnen voorspellen dat we zo snel afscheid moesten nemen van dat mannetje. Dat was zwaar want je kunt alles verwachten wanneer je een kind ter wereld zet maar ik verzeker je, hieraan denk je niet! Zelfs het feit dat het al heel vroeg duidelijk was, maakte het loslaten niet minder moeilijk. Immers, mijn jongen was aan het sterven doch mijn kind ging niet dood.... Ik stond voortdurend voor de keuze: huilen om mijn zoontje dat me wilde verlaten of blij kunnen zijn omdat mijn meisje geboren werd.”

Pag. 51: “De buurman, op de hoogte van Piekes 'situatie', komt even binnenwippen: 'Dè, wa is da nu, ik dacht da ge ne jong en een meiske had. Hier zitten twee meiskes'....Met de inhoud van het gezegde konden we vrede nemen maar met de toon, de arrogantie, de neerbuigendheid, het spottende, nee, daarmee niet.”

Pag. 83: Desondanks ben ik er van overtuigd dat religiositeit en spiritualiteit voor hen een bron van steun kan zijn. Die steun is echter moeilijk te vinden. Verandering in de opvatting is dus nodig en naar mijn mening mogelijk. Echter, de bekering van inzichten in dit soort standpunten en overtuigingen zal niet van een leien dakje lopen....Om dit te realiseren is meer kennis over genderproblematiek nodig. Preken over dit thema zouden hierbij veel dienst kunnen bewijzen evenals debatten omtrent de vraag: zijn we een lichaam of hebben we een lichaam?”

Recensies: Er staan op internet verschillende recensies over het boek, waaronder een op de website van het Belgische Nieuwsblad. Die begint als volgt: “Hij kreeg autootjes, een cowboyhoed en een graafmachine van Bob de Bouwer, maar Pieke had alleen maar oog voor de barbies van zijn zus. Toen hij vier was, wilde de jongen een prinsessenjurk en smeekte hij zijn moeder om oorbellen en een paardenstaart. In een openhartig boek schrijft Wendy Iven hoe haar zoontje zich opgesloten voelt in zijn jongenslichaam.

In de woonkamer hangen foto's van twee kleine meisjes. Allebei even indringende ogen, lange blonde haren en een prachtige lach. Ze zijn gehuld in een overvloed van zuurstokroze: een topje met spaghettibandjes met een beetje blote buik, broekje met bloempjes en roze glitterschoentjes. De foto is vorige zomer genomen in Frankrijk toen Wendy Iven er met zoon en dochter op vakantie was. De 8-jarige Pieke voelt zich een meisje, maar werd als jongen geboren.....etc.”